

ШТУЧНА ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЯ ФАКТОРИНГУ

Т.О. Савчук, Г.Г. Бондарчук

*Вінницький національний технічний університет
вул. Хмельницьке шосе, 95, Вінниця, Україна, 21021*

E-mail: savchtam@vstu.vinnica.ua

Для банківської системи України особливо актуальною є проблема штучної інтелектуалізації впроваджуємих банківських послуг, серед яких особливої уваги заслуговує факторинг, що передбачає менеджмент відповідних операцій по фінансуванню, заборгованостям та інформаційній підтримці клієнтів [1].

Оптимізація процесу надання факторингової послуги за критеріями "якість-швидкість" є актуальною проблемою, так як за останні роки її ринок збільшився в три рази. Це, в свою чергу, вимагає наявності системи автоматизації як об'ємних обчислювальних операцій, так і прийняття складних об'єктивних рішень [3].

Моніторинг дій дебіторів, проведення договорів щодо беззаставних відстрочок платежів, складання додаткових угод по факторингу з юридичними особами, аналіз інформації за цими угодами, розрахунок дисконту як в сукупності, так і в інтеграції будь-яких зазначених операцій, вимагає проведення складного інтелектуального аналізу з урахуванням багатьох факторів при прийнятті того чи іншого рішення. З такими діями не завжди може справитися колектив досвідчених фахівців-експертів, коли йдеться про прийняття рішень в обмежених термінах часу. Наведені задачі можуть бути розв'язаними за допомогою інтелектуальної моніторингової системи, що базується на використанні штучного інтелекту і є принципово новим підходом щодо прийняття відповідних рішень.

Суб'єктний вплив на прийняття рішень по наданню факторингової послуги групи фахівців-експертів призводить до необхідності удосконалювати прийняті рішення при появі нових факторів впливу на них [2].

Максимально ефективні рішення по беззаставним відстрочкам платежів приймаються на підставі роботи складних алгоритмів, що є результатом поєднання найбільш доречних в залежності від умов, які характерні для конкретної предметної області з урахуванням різноманітних факторів, таких як відкритість факторингу, його повнота, можливість надання послуги з регресом чи без нього, наявність додаткових умов, розмір нарахованих комісій, можливість надання факторингу в залежності від платоспроможності покупця та репутабельності постачальника, тривалість відстрочки платежів.

В залежності від товару фінансування та рівня його збуту фахівцям банківських установ та інших організацій, що надають зазначену послугу, при заключенні угоди на факторинг пропонується програмний інструментарій для проведення аналізу дій дебіторів, оцінки їх кредитного

стану на момент подання заявки на одержання факторингу, на основі чого приймається відповідне рішення щодо надання певного типу послуги. Час, необхідний для одержання і обробки банківської інформації по кожному з клієнтів та для вирішення, чи надавати факторингову послугу з визначеними характеристиками, значно зменшується завдяки використанню в банківському середовищі інтелектуальної системи обробки інформації [1].

Отже, структура автоматизованої системи прийняття комплексних рішень по наданню факторингової послуги має забезпечувати на основі певної вхідної інформації здійснення аналізу алгоритмів, які застосовуються до кожного конкретного клієнта, постійну перевірку одержаних в результаті об'ємних розрахунків даних і відслідковування виконання операцій фінансування. Як наслідок, зменшуються витрати часу, необхідного на збір, обробку та аналіз даних і кількість кваліфікованого персоналу, працюючого з факторингом [3].

Враховуючи зростаючий попит на факторинг завдяки тому, що цей фінансовий інструмент є фактично беззаставним в традиційному розумінні, та можливість збільшення об'ємів його ринку протягом наступних років, впровадження в банківське середовище автоматизованої системи прийняття складних рішень стає надзвичайно актуальним.

Таким чином, впровадження системи підтримки прийняття рішень в банківський менеджмент та її використання при наданні факторингової послуги дасть можливість об'єктивно та швидко на підставі високопродуктивних алгоритмів, що враховують різноманітні економічні фактори, приймати відповідні об'єктивні рішення [2].

ЛІТЕРАТУРА

1. Конторщикова О. Факторингові послуги як інструмент управління дебіторською заборгованістю. Вісник законодавства України. – 2002. - № 35. – с. 42-44.
2. Склеповий Є.В. Ринок факторингових послуг в Україні. Фінансовий ринок. – 2005. - № 9. – с. 109-115.
3. Митюшкин Ю.И., Мокин Б.И., Ротштейн А.П. Soft Computing: идентификация закономерностей нечеткими базами данных. – Винница: УНИВЕРСУМ-Винница, 2002. – с. 51-54.